

ISSN 2414-05-62

DOI: <https://doi.org/10.31618/vadnd.v1i11>

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСАМБЛЕЯ ДОКТОРІВ
НАУК З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПУБЛІЧНЕ УРЯДУВАННЯ PUBLIC MANAGEMENT

№ 1 (11) – січень 2018

*Збірник підготовлений у науковому партнерстві
з Українською Технологічною Академією*

Українська
Технологічна Академія

IIAS
International Institute
of Administrative Sciences

NISPAcee
THE NETWORK OF INSTITUTES AND
SCHOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

Редакція

Головний редактор
Романенко Євген Олександрович,
доктор наук з державного управління,
професор, академік Української Технологічної
Академії, Міжнародної Кадрової Академії
та Академії наук публічного управління,
заслужений юрист України

Заступник головного редактора
Чаплай Ірина Віталіївна,
кандидат наук з державного управління

Видавничий редактор *Ю. А. Носанчук*
Комп'ютерне макетування *А. П. Нечиторук*

Публічне урядування
Свідоцтво КВ 21596-11496 Р

Видається з листопада 2015 року
Періодичність: 1 раз на квартал + 1 на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(Протокол № 1 від 24.01.2018)

Видання є таким, що реферується в міжнародних
наукометричних базах Index Copernicus,
РИНЦ та КіберЛенінка, у вітчизняній
реферативній базі даних “Україніка наукова”
та українському реферативному журналі
“Джерело”.

Збірник внесено до Переліку наукових фахових
видань з державного управління
(Наказ Міністерства освіти і науки України
від 10.05.2017 № 693).

Відповідальність за зміст, достовірність фактів,
цитат, цифр несуть автори матеріалів. Редакція
залишає за собою право на незначне редагування
і скорочення (зі збереженням авторського стилю та
головних висновків). Редакція не завжди поділяє
думки авторів та не несе відповідальність за надану
ними інформацію. Матеріали подано
в авторській редакції.

Передрук — тільки з дозволу редакції.

Адреса редакційної колегії: Андріївський узвіз,
буд. 11, оф. 68, м. Київ, Україна, 04070
E-mail: Assembly2015@ukr.net
www.vadnd.org.ua

Адреса видавництва:
ДП “Видавничий дім “Персонал”
просп. Червонозоряний, 119, літ. XX,
Київ, Україна, 03039

Editorial

Editorial in Chief
Yevgen Oleksandrovych Romanenko,
Doctor of sciences in Public Administration, Professor,
Academician of the Ukrainian Technological Academy,
International Personnel Academy and Academy
of Sciences of Public Administration,
Honored Lawyer of Ukraine

Deputy Editor
Iryna Vitaliivna Chaplay,
PhD in Public Administration

Managing Editor *Y. A. Hosanчук*
Computer modeling *A. P. Hechyporuk*

Public management
Certificate KB 21596-11496 P

Published from november 2015
Pereodisity: 4 times on a year + one
Published by the decision of Academic council of
Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 1 from January 24, 2018)

The edition is such that is reviewed in the interna-
tional scientometric bases Index Copernicus, РИНЦ,
КіберЛенінка and in the domestic abstract database
“Україніка наукова” and ukrainian abstract journal
“Джерело” (Series 3. Social and Human
Sciences. Arts).

The collection included in the list of scientific
professional edition from Public Administration
(Ministry of Education and Science of Ukraine
from 10.05.2017 № 693)

The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors
reserves the right for a little change and reduction
(with preservation of the author's style and main
conclusions). Editors can not share the world
views of the authors and are not responsible for the
information provided. Materials filed
in the author's edition.

Reprinting — with the editorial's permission strictly.

Address of the editorial board: 11, Andriyivskyy
Descent, office 68, Kyiv, Ukraine, 04070
E-mail: Assembly2015@ukr.net
www.vadnd.org.ua

Address of the editorial:
ДП “Видавничий дім “Персонал”
ave. Chervonozoryanyj, 119 lit. XX,
Kyiv, Ukraine, 03039

Українська
Технологічна Академія

IIAS
International Institute
of Administrative Sciences

ЗМІСТ

Акімов О. О.

Професійна діяльність державних службовців Державної служби України з надзвичайних ситуацій: оптимізація міжособистісних стосунків працівників аварійно-рятувальних підрозділів з постраждалими 15

Акімова Л. М., Лисачок А. В.

Державне регулювання ринку фінансових послуг в Україні 30

Аль-Атті І. В.

Аналіз досліджень щодо розвитку публічного управління в Україні в системі міжнародно-правових стандартів 48

Аль-Атті Амер

Концептуальні засади та теоретичні підходи до визначення публічного управління випереджаючим розвитком економіки України 63

Андреев В. М.

Проблема формування кваліфікаційно-професійних вимог до публічних службовців як основа селекції кадрів публічної служби в Україні: методологічний підхід 73

Власенко І. М.

Генеza наукових уявлень про державне управління ризиками у будівництві 83

Галанюк Я. С.

Удосконалення механізмів взаємодії Державної прикордонної служби України з громадськими організаціями та населенням 91

Грона А. В.

Напрями удосконалення автоматичних заходів попередження ухилень від сплати ПДВ..... 102

Дегтяр О. А., Вавренюк С. А.

Регулювання механізму готовності до розвитку студентів фізичною культурою і спортом..... 118

Зубчик О. А.

Адміністративна ефективність як предмет дослідження науки державного управління та фактор підвищення конкурентоспроможності країни.... 130

Іваницька О. М.

Напрями забезпечення прозорості та підзвітності влади в умовах розвитку демократії участі..... 143

Калієвська М. О.

Визначення механізму забезпечення публічної безпеки і порядку в Україні..... 153

Каракасіди О. Ф.

Ключові аспекти трансформації державної влади у світі і сучасній суверенній Україні: спільне і особливе 162

Карташов Є. Г.

Європейські уроки децентралізації 174

Лебедева Н. А.

Особливості використання основних підходів державного управління до професійного та аматорського мистецтва..... 185

Лисенко С. О.

Спеціальна теорія адміністративно-правового

УДК: 351

Аль-Атті Ірина Василівна,
аспірант, Міжрегіональна Академія
управління персоналом, 03039, м. Київ,
вул. Фрометівська, 2, тел.: (067) 141 41
42, e-mail: i.kutsa@meta.ua

ORCID: 0000-0002-6682-4200

Аль-Атті Ірина Васильєвна,
аспірант, Межрегіональная Академия
управления персоналом, 03039, г. Киев,
ул. Фрометовская, 2, тел.: (067) 141 41
42, e-mail: i.kutsa@meta.ua

ORCID: 0000-0002-6682-4200

Al-Atti Iryna Vasylivna,
post-graduate student, Interregional Aca-
demy of Personnel Management, 03039, Kyiv,
Str. Frometivska, 2, tel.: (067) 141 41 42,
e-mail: i.kutsa@meta.ua

ORCID: 0000-0002-6682-4200

DOI <https://doi.org/10.31618/vadnd.v1i11.13>

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ

Анотація. Визначено принципово нові підходи щодо розвитку вітчизняного публічного управління в системі міжнародно-правових стандартів, що висвітлені в наукових дослідженнях. Проаналізовано важливість кожної із причин-каталізаторів, запропонованих дослідниками, зміни основ публічного управління під впливом міжнародного права. Проаналізовано наукові дослідження в контексті новацій у сфері публічного управління з врахуванням міжнародно-правових стандартів. Зроблено висновок, що українська держава має більш ефективно впроваджувати нові стандарти управління, і це стосується не тільки модернізації політичної сфери, а й збалансованого розвитку адміністративної, економічної, соціальної, духовної сфер суспільного життя.

Визначено, що на сьогодні поза увагою науковців залишилися практичні аспекти наднаціонального виміру у сучасному суспільному управлінні. Завдяки дослідженню особливостей європейського досвіду організації демократичного державного управління та системних характеристик розвитку

інтеграційних процесів визначено такі напрями удосконалення державного управління, як складової процесу побудови в Україні демократичного суспільства: 1) посилення впливу європейського адміністративного простору на систему державного управління в Україні; 2) оптимізація державного управління відповідно до критеріїв членства в ЄС, гуманізація та систематизація державного управління. Саме ці напрями можуть слугувати предметом окремих наукових досліджень з урахуванням адаптації зарубіжного досвіду до національних умов. Обґрунтовано, що наразі в Україні основна можливість взаємного обміну досвідом у сфері публічного управління здійснюється за допомогою міжнародної співпраці. Тому саме на підставі аналізу як зарубіжних, так і вітчизняних наукових досліджень, можна розробити, спроектувати, визначити головні етапи розвитку публічного управління в Україні з урахуванням головних та важливих міжнародно-правових норм, традицій та принципів.

Ключові слова: публічне управління, міжнародне право, органи державного управління, органи місцевого самоврядування, Європейський Союз, міжнародно-правові стандарти.

АНАЛИЗ ИССЛЕДОВАНИЙ ПО РАЗВИТИЮ ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ В УКРАИНЕ В СИСТЕМЕ МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫХ СТАНДАРТОВ

Аннотация. Определены принципиально новые подходы к развитию публичного управления в системе международно-правовых стандартов, которые освещены в научных исследованиях. Проанализированы важность каждой из причин-катализаторов, предложенных исследователями, изменения основ публичного управления под влиянием международного права. Проанализированы научные исследования в контексте новаций в сфере публичного управления с учетом международно-правовых стандартов. Сделан вывод, что украинское государство должно более эффективно внедрять новые стандарты управления, и это касается не только модернизации политической сферы, но и сбалансированного развития административной, экономической, социальной, духовной сфер общественной жизни. Определено, что сегодня без внимания ученых остались практические аспекты сверхнационального измерения в современном общественном управлении. Благодаря исследованию особенностей европейского опыта организации демократического государственного управления и системных характеристик развития интеграционных процессов определены такие направления совершенствования государственного управления, как составляющей процесса построения в Украине демократического общества: 1) усиление влияния европейского административного пространства на систему государственного управления в Украине; 2) оптимизация государственного управления в соответствии с критериями членства в ЕС, гуманизация и систематизация государственного управления. Именно эти направления могут служить предметом отдельных научных исследований с учетом адаптации

зарубежного опыта к национальным условиям. Обосновано, что сейчас в Украине основная возможность взаимного обмена опытом в сфере публичного управления осуществляется с помощью международного сотрудничества. Поэтому именно на основании анализа как зарубежных, так и отечественных научных исследований можно разработать, спроектировать, определить основные этапы развития публичного управления в Украине с учетом главных и важных международно-правовых норм, традиций и принципов.

Ключевые слова: публичное управление, международное право, органы государственного управления, органы местного самоуправления, Европейский Союз, международно-правовые стандарты.

ANALYSIS RESEARCHES ON DEVELOPMENT OF PUBLIC MANAGEMENT IN UKRAINE WITHIN THE SYSTEM OF INTERNATIONAL AND LEGAL STANDARDS

Abstract. Fundamentally new approaches to public management in international and legal aspect which are highlighted in scientific researchers have been defined in the article. Importance of every catalyst-reasons offered by the researches, amendments in fundamentals of public management as affected by the international law have been analyzed. Scientific researches, in the context of innovations in the sphere of public management with due regard for international and legal aspects, have been analyzed. Classification of reforms based on the principle of readiness of the Ukrainian management system for the amendments offered by the scientists has been carried out. The conclusion is made that the Ukrainian state should implement new management standards more efficiently, and it refers not only to modernization of the political sphere but also to the balanced development of administrative, economic, social, spiritual spheres of social life. It is determined that today the scientific aspects of the supranational dimension in modern social management have remained beyond the attention of the scientists. Due to the study of the peculiarities of the European experience in the organization of democratic state governance and the systemic characteristics of the development of integration processes, the following directions of improvement of public administration as part of the process of building a democratic society in Ukraine are identified: 1) strengthening of the influence of the European administrative space on the system of public administration in Ukraine; 2) optimization of public administration in accordance with criteria of EU membership, humanization and systematization of public administration. It is these directions that can serve as the subject of individual scientific studies, taking into account the adaptation of foreign experience to national conditions. It is substantiated that in the present moment in Ukraine the main possibility of mutual exchange of experience in the field of public administration is carried out with the help of international cooperation. Therefore, it is precisely on the basis of the analysis of both foreign and domestic scientific research that it is possible to develop, design, and identify the main stages of the development of public administration in Ukraine, taking

into account the main and important international legal norms, traditions and principles.

Keywords: public management, international law, government regulatory agencies, local government authorities, European Union, international and legal standards.

Постановка проблеми. Нині дедалі частіше увага науковців акцентується на необхідності зміни моделі вітчизняного публічного управління. Україна обрала європейський вектор розвитку в усіх сферах життя. Однак європейська цивілізаційна модель управління — це досить складний соціальний, демократичний та правовий перехід до політично організованого, відповідального громадянського суспільства нової якості, в якому є досить високий рівень ділової активності та політичної участі громадян, забезпечення їхніх прав і свобод.

Наразі в Україні основна можливість взаємного обміну досвідом у сфері публічного управління здійснюється за допомогою міжнародної співпраці. Тому саме на підставі аналізу як зарубіжних, так і вітчизняних наукових досліджень можна розробити, спроектувати, визначити головні етапи розвитку публічного управління в Україні з урахуванням головних і важливих міжнародно-правових норм, традицій та принципів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У західній державно-управлінській науковій спільноті питання публічного управління є об'єктом численних наукових досліджень, серед яких можна виділити таких зарубіжних фахівців, як: П. Блеєн [1], Г. Буцкаерт [2], В. Вільсо [3], С. По-

літ [4], С. Ломбаерт [1]. Сутність публічного управління є темою досліджень вітчизняних вчених, серед яких доцільно відзначити таких як: В. В. Баштанник [5], О. П. Борисенко [6], В. В. Брагінського [7], Н. А. Гнидюк [8], М. С. Калина [9], А. О. Карапетян [10], Д. О. Красівський [11], О. О. Коліжук [12], С. А. Мамедов [13], М. О. Назаренко [14], В. Ф. Роман [15], Р. Ю. Сорока [16], В. В. Тихонович [17], В. В. Попович [18], К. Х. Герасимюк [19], Т. П. Паламарчук [21], О. В. Червякова [22], М. Є. Чулаєвська [23], Д. Ю. Юрковський [24].

Однак, незважаючи на достатню кількість публікацій у науковому просторі України, присвячених реформуванню публічного управління, переважна більшість із них має галузеву спрямованість або прикладний характер, в них не розглядається удосконалення державного управління в умовах трансформаційних перетворень в українському суспільстві.

Метою статті є визначення принципово нових підходів щодо розвитку вітчизняного публічного управління в системі міжнародно-правових стандартів, що висвітлені в наукових дослідженнях; аналіз кожної із причин-каталізаторів, запропонованих дослідниками у наукових дослідженнях; характеристика наукових робіт

у контексті новацій у сфері публічного управління з урахуванням міжнародно-правових стандартів.

Виклад основного матеріалу.

Першочергове завдання держави полягає в тому, щоб під час здійснення міжнародних зв'язків у сфері публічного управління концентрувати увагу передусім на вивченні міжнародного досвіду у сфері нормативно-правового регулювання публічного управління, застосування форм і методів здійснення кадрової політики, науково-методичного та інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування інституту публічного управління.

Цікавим у цьому сенсі є підхід О. О. Коліжук, який вона висвітлила у праці “Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю України в умовах європейської інтеграції”. Зокрема, науковець запропонувала модель оптимізації державного управління на основі застосування комплексного підходу до порядку формування й реалізації Стратегії державного управління зовнішньоекономічної діяльності України з урахуванням повноважень органів державного управління різних рівнів за таким алгоритмом: формування державної зовнішньоекономічної діяльності та визначення основних напрямів її реалізації; розробка і затвердження Концепції розвитку зовнішньоекономічної політики; розробка і затвердження довгострокової програми розвитку зовнішньоекономічної діяльності України; прийняття тактичних державно-управлінських рішень у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності України [12, с. 3–5].

У дослідженні Н. А. Гнидюк розроблено основні моделі координації політики європейської інтеграції з урахуванням повноважень центральних органів влади у сфері політики європейської інтеграції та ступеня їх централізації, що дозволяє, з погляду автора, теоретично обґрунтувати тенденцію до створення в Україні моделі із високим рівнем функціональної децентралізації та горизонтальної координації [8, с. 4–7].

Н. А. Гнидюк удосконалила механізм координації політики європейської інтеграції шляхом підвищення ефективності його основних складових: політичне планування та координація (гармонізація законодавства; оцінка впливу; консультації з третіми сторонами; інформування громадськості; фінансове забезпечення; управління зовнішніми зносинами з Європейським Союзом (далі – ЄС); координація донорської допомоги; кадрові ресурси та підготовка кваліфікованих фахівців у сфері європейської інтеграції [8, с. 8].

У дослідженні “Концептуальні засади державної муніципальної політики в Україні у контексті європейської інтеграції” В. В. Попович удосконалив сучасні уявлення щодо методологічних підходів формування європейської муніципальної політики. Показано, що вони базуються на принципах, положеннях та стандартах місцевого самоврядування, що гармонічно поєднуються у концепції “доброго самоврядування” (Good Governance), що складається з чотирьох груп міжнародних стандартів: у сфері прав людини, локальної та регіональної демократії, а також стандартизації номенклатурно-те-

риторіальних одиниць (NUTS) [18, с. 5].

У подальшому стандарти номенклатурно-територіальних одиниць були проаналізовані у праці К. Х. Герасимюк “Оптимізація територіально-управлінської системи в Україні в контексті європейського досвіду”. Зокрема, в цьому науковому дослідженні розроблено європейські стандарти та підходи щодо реформування територіальної організації публічної влади та змісту проведення відповідних реформ у країнах ЄС. Одним із важливих механізмів оптимізації територіально-управлінської системи в країнах Європи стало запровадження системи NUTS, що забезпечує уніфіковану, прозору й ефективну модель статистичного моніторингу, і на основі цього вдосконалювати систему територіального поділу та реалізовувати гнучку регіональну політику [19, с. 5, 18].

У дослідженні В. Ф. Романа “Механізми державного управління процесами децентралізації влади: досвід країн ЄС для України” аргументовано, що децентралізація влади в країнах ЄС проходить в рамках міжнародно-правових стандартів шляхом згрупування основних або роздроблення великих адміністративно-територіальних одиниць, запровадження “нового регіоналізму”, міжмуніципального співробітництва та “доброго врядування”. Також розроблено дослідження щодо формування нових територіальних утворень — об’єднань, як правило, базових одиниць, створених не тільки для реалізації завдань економічного розвитку, планування й обліку, але й для розвитку соціально-куль-

турних традицій [15, с. 3–4]. Таким чином, концепція В. Ф. Романа висвітлює сучасний стан бачення публічного управління у країнах європейського простору в контексті поширення ідей “нового регіоналізму”, що характеризується насамперед підвищенням рівня регіональної ідентифікації об’єктів управління [15, с. 5].

Варто відмітити, що на сьогодні в Україні активно реалізуються реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Спостерігаємо позитивну тенденцію впровадження міжнародно-правових тенденцій щодо децентралізації державної влади в Україні. Так, з вересня 2017 року в Україні працюватиме посланник уряду Німеччини з питань децентралізації. Віце-прем’єр-міністр — міністра регіонального розвитку будівництва та ЖКГ України Геннадія Зубко зазначив, що уповноважена особа німецького уряду з питань реформи децентралізації вже у вересні 2017 року розпочне роботу в Україні. Геннадій Зубко засвідчив, що делегування від уряду Німеччини посланника з питань децентралізації — ще одне свідчення успішності впровадження реформи, яка має найбільшу серед інших реформ підтримку з боку ЄС [20].

Р. Ю. Сорока у своєму науковому дослідженні “Застосування механізмів державного управління у формуванні промислової політики в процесі європейської інтеграції України” запропонував нове бачення ролі промислової політики, яка набуває ознак інтегратора програм галузевого, регіонального, інноваційного та правового розвитку держави.

Вченим опрацьовано нові механізми управління промисловою політикою, в основі яких закладено регіоналізацію економіки, ринкову мотивацію інноваційного зростання та усунення бюрократизму і корупційних впливів на основі міжнародно-правового досвіду [16, с. 5].

Важливо, що Р. Ю. Сорока встановив основні відмінності в підходах до реалізації промислової політики ЄС і Україною, які полягають в тому, що зусилля останньої концентруються на підтримці галузей, підприємств та виробів, а ЄС зосереджується на підвищенні технологічності виробництва, тобто структурній перебудові економіки, розвитку промислово-слаборозвинених регіонів, економічній трансформації територій, які постраждали від спаду промислового виробництва, боротьбі з безробіттям та багаторівневому підвищенні конкурентоспроможності економіки, що відображено в нормах наднаціонального права ЄС [16, с. 4–5].

Також у наукових дослідженнях досить часто аналізуються питання щодо впровадження міжнародно-правових принципів та стандартів в окремі сектори економіки. Так, у праці “Механізми розвитку державного управління аграрним сектором економіки України в умовах впровадження європейських стандартів” Т. П. Паламарчук вперше здійснила систематизацію механізмів розвитку державного управління аграрним сектором економіки України в умовах впровадження європейських стандартів за видами державного впливу на аграрний сектор: 1) фінансовий вплив на розвиток аграрного сектору в рамках середньо- та

довгострокових програм розвитку (економічний критерій); 2) стандартизація умов щодо якості продукції та безпеки харчування (адміністративний критерій); 3) визначення пріоритетів щодо соціально-економічного розвитку сільських територій (політичний критерій). Також у цьому науковому дослідженні визначено механізм оптимізації експортного потенціалу аграрного сектору України, в основу якого покладено законодавство України, в якому слід забезпечити дотримання нормативних умов ЄС шляхом лібералізації митно-тарифних ставок між Україною та ЄС, коли українське законодавство встановлює безмитний режим та відмовляється від тарифів щодо аграрної продукції з ЄС [21, с. 4–5].

О. П. Борисенко у праці “Формування державної зовнішньоекономічної політики України та механізми її реалізації” досліджувала інституційні особливості формування та реалізації зовнішньоекономічної і митної політики України й визначила напрями інституційних перетворень у державному регулюванні ЗЕД. Вказане дало змогу систематизувати основні заходи державно-управлінського впливу за такими етапами: 1) становлення національної зовнішньоекономічної політики та створення власної митної системи; 2) радикальна лібералізація економіки; 3) помірний протекціонізм; 4) державний асиметричний протекціонізм галузей і регіонів та посилення адміністративного тиску на суб’єктів господарювання; 5) дестабілізаційно-конструктивна політика; 6) імплементаційно-інте-

граційна політика на тлі ліберальної імпортової моделі, світової фінансово-економічної кризи; 7) помірно регульована зовнішньоекономічна політика, активізація пошуку нових напрямів реалізації національних економічних інтересів на світових ринках; 8) соціально орієнтована ЗЕП, спрямована на залучення громадянського суспільства до регуляторних процесів у сфері ЗЕД [6, с. 6].

Інноваційною позицією є доктрина публічного управління транзитним потенціалом В. В. Брагінського, в основу якої покладено замкнений цикл управління: 1) прогнозування: передбачення наслідків; планування: встановлення управлінської мети та організаційних заходів щодо її досягнення; 2) мотивація: забезпечення зацікавленості управлінців у досягненні поставленої мети; 3) контроль: визначення ступеня досягнення управлінської мети, який дає змогу переходити до нового циклу державного управління транзитним потенціалом або в разі необхідності коригувати її [7, с. 6–7].

Нове наукове бачення публічного управління у міжнародному масштабі з урахуванням модерного типу міграційних процесів представлено у праці М. Є. Чулаєвської, в якій розкрито сутність видів трудових мігрантів в ЄС та рівні управління ними: 1) внутрішньодержавні мігранти держав-членів ЄС, управління якими здійснюється на національному рівні відповідно до виключних повноважень цих держав; 2) внутрішньосоюзні мігранти, управління якими здійснюється на наднаціональному рівні згідно з виключними та спільними

повноваженнями ЄС у межах функціонування внутрішнього ринку; 3) зовнішньосоюзні мігранти, стосовно яких здійснюється спільне управління державами-членами ЄС та Європейським Союзом, яке передбачає визначення Союзом тільки основних принципів управління, а його держави-члени на основі цих принципів реалізують власні політики (наприклад, встановлюють квоти трудових мігрантів, підписують угоди про визнання дипломів та забезпечують їх виконання тощо) [23, с. 6–9].

Слід зазначити, що результати дослідження М. Є. Чулаєвської видаються надзвичайно актуальними для сучасної України, оскільки парадигма публічного управління формується все ще без урахування міграційних процесів. Хоча наша держава з зовнішньоміграційними процесами зіткнулась на мінімальному рівні, однак внутрішні міграції є беззаперечним фактором, що впливає на публічне управління.

У дослідженні М. О. Назаренко “Комплексний механізм реалізації євроінтеграційної політики України” обґрунтовано, що комплексний механізм реалізації євроінтеграційної політики України базується на поєднанні політичного, інституційно-організаційного (в контексті публічного управління), економічного, правового (в тому числі міжнародно-правового поля), інформаційного механізмів, що представлені сукупністю засобів, методів, принципів, застосування яких органами влади забезпечує координацію, реалізацію, моніторинг та оцінку політики країни щодо інтеграції з ЄС, сприяє створенню відповідних умов для успіш-

ної реалізації євроінтеграційної політики [14, с. 3]. Вчений наводить конкретний перелік сфер, прогрес у яких суттєво збільшує шанси України на вступ до ЄС. Таким чином, не останню роль він відводить системі публічного управління, яка повинна базуватись на європейському досвіді, як складової частини міжнародної правової системи. На нашу думку, новизна дослідження базується насамперед на чіткій систематизації причинно-наслідкових зв'язків сфер життя вітчизняного суспільства, що безпосередньо стосуються публічного управління, реформування якого є одним із вагомих концептів ефективної орієнтованої на зближення із ЄС зовнішньої політики.

Структурно-аналітичним є дослідження А. О. Карапетяна “Вдосконалення механізмів управління системою вищої освіти України в умовах Болонського процесу”, яке ґрунтується на вивченні публічного управління у сфері вищої освіти. Запропоновано підхід до реформування кадрово-мотиваційного механізму державного управління освітньою галуззю в Україні, застосування якого дасть змогу ефективно вирішувати кадрові проблеми, пов'язані з необхідністю адаптувати існуючу систему вищої освіти до вимог нового законодавства у цій царині [10, с. 9–11]. Відзначимо беззаперечну ефективність застосування вузькогалузевого підходу до діагностування проблем сучасного публічного управління в Україні. Проблеми Болонського процесу в Україні є наочним прикладом концептуальних відмінностей між системою публічного управління, яка існує у міжнародному правовому

полі, і тим типом публічного управління, який простежуємо у країнах із відносно нижчою політико-правовою свідомістю громадян.

Д. Ю. Юрковським у праці “Механізми державного управління у сфері зовнішньополітичної діяльності України в умовах зовнішньої агресії” розроблено структурно-функціональну модель державного управління у сфері зовнішньополітичної діяльності України в умовах зовнішньої агресії шляхом виділення та закріплення за відповідними структурними блоками пріоритетних напрямів діяльності щодо реалізації механізмів державного управління у цій сфері, серед яких: модернізація конституційно-правового забезпечення зовнішньополітичної діяльності держави з урахуванням міжнародно-правових стандартів; проведення комплексної інвентаризації чинних угод і домовленостей у сфері зовнішніх відносин із Російською Федерацією; завершення договірно-правового оформлення державного кордону України із суміжними державами; забезпечення взаємодії та координації щодо зовнішньополітичної діяльності державних органів та посадових осіб, наділених повноваженнями у сфері зовнішньої політики і міжнародних відносин [24, с. 4–6].

Слід зробити висновок, що структурно-функціональна модель публічного управління є тим необхідним інструментом, якого не вистачає для консолідації сил державного апарату задля реформування управлінської діяльності на основі міжнародно-правових стандартів та в умовах підвищеної політичної напруги.

Модель оптимізації державної євроінтеграційної політики України в умовах глобалізації розроблено і науково обґрунтовано М. С. Калиною у науковій роботі “Особливості та напрями оптимізації державної євроінтеграційної політики України в умовах глобалізації”. Така модель ґрунтується на застосуванні формально-логічного підходу – державна євроінтеграційна політика України розглядається як система, що має адекватно реагувати на запити впливових надсистем, до яких належить як сам ЄС, так й інші геополітичні спільноти Східноєвропейського регіону, а також світові економічні, політичні тощо спільноти, які сформовані в межах міжнародного правового поля [9, с. 4–5].

Водночас система публічного управління євроінтеграційною політикою також має адекватно реагувати на запити керованих нею підсистем управління в Україні й справляти на них відповідний вплив з урахуванням інтересів усіх суб'єктів цієї політики. Саме за таких умов реалізується композиційний підхід до побудови плану розвитку системи, що враховує інтереси складових її підсистем і формується на основі критерію оптимальності владно-управлінських функцій.

У дослідженні “Механізми впровадження європейських стандартів політичного управління в Україні” Д. О. Красівський висловлює думку, що мала інертність політичної системи є однією з причин повільної імплементації нових європейських норм і правил в Україні, що, своєю чергою, може бути загрозою для утвердження демократичних

принципів державного врядування [11, с. 4].

С. А. Мамедов у науковій роботі: “Механізми державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів держави в умовах глобалізації економіки” звертає увагу на регіональний сегмент публічного управління. Визначальним у реформуванні публічного управління в Україні, за його словами, має стати регіональна стратегія розвитку, як засіб спрямованості (визначення моделей) регіонального розвитку, методологічною основою якої є стратегічне планування [13, с. 9–10].

Загалом очевидно, що зміна концепту публічного управління потребує насамперед децентралізації, яка повинна враховувати специфіку державного управління в Україні, де, навпаки, характерним є високий рівень централізації та ієрархії управлінських процесів, про що стверджує і В. В. Тихонович у науковій праці “Механізми державного управління в сфері економічного співробітництва з країнами Європи” [17, с. 9].

Зважаючи на вказане, слід погодитися з думкою В. В. Баштанника, що наразі існує розрив між результатами попередніх досліджень і потребами науки державного управління, а також певна відстороненість висновків наукових праць від потреб реального управління. Поза увагою науковців залишилися практичні аспекти наднаціонального виміру в сучасному суспільному управлінні [5, с. 15]. Тому вказаний науковець у своєму дослідженні “Реформування державного управління в контексті європейських інтеграційних проце-

сів” доходить висновку, що завдяки дослідженню особливостей європейського досвіду організації демократичного державного управління та системних характеристик розвитку інтеграційних процесів дали змогу визначити такі напрями удосконалення державного управління як складової процесу побудови в Україні демократичного суспільства: 1) посилення впливу європейського адміністративного простору на систему державного управління в Україні; 2) оптимізація державного управління відповідно до критеріїв членства в ЄС, гуманізація та систематизація державного управління. Саме ці напрями можуть слугувати предметом окремих наукових досліджень з урахуванням адаптації зарубіжного досвіду до національних умов [23, с. 15, 16].

Водночас О. В. Червякова визначила основні трансформаційні тенденції державного управління в умовах глобалізаційних впливів. Так, вчена вказує, що головними підходами, що являють собою способи вирішення проблем державного та планетарного рівнів, є формування та розвиток інформаційного суспільства, інноваційного суспільства та суспільства сталого розвитку [22, с. 30].

Висновки. Таким чином, визначено принципово нові підходи до розвитку вітчизняного публічного управління в системі міжнародно-правових стандартів, що висвітлені в наукових дослідженнях. Проаналізовано важливість кожної із причин-каталізаторів, запропонованих дослідниками, зміни основ публічного управління під впливом

міжнародного права. Проаналізовано наукові дослідження в контексті новацій у сфері публічного управління з урахуванням міжнародно-правових стандартів. Зроблено висновок, що українська держава має ефективніше впроваджувати нові стандарти управління, і це стосується не тільки модернізації політичної сфери, а й збалансованого розвитку адміністративної, економічної, соціальної, духовної сфер суспільного життя.

Подальші дослідження необхідно спрямовувати на пошук найбільш раціональних шляхів впровадження європейських стандартів публічного управління в Україні, активно здійснювати аналіз місця нормативно-правової бази з публічного управління України в системі міжнародно-правових стандартів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Bleyen P., Lombaert S., Bouckaert G.* Measurement, incorporation and use of performance information in the budget // *Society and Economy*. – 2015. – Vol. 37 (3). – P. 331–355.
2. *Oomsels P., Bouckaert G.* Studying interorganizational trust in public administration: a conceptual and analytical framework for ‘administrational trust’ // *Public Performance & Management Review*. – 2014. – Vol. 37 (4). – P. 577–604.
3. *Wilson W.* The Study of Administration / *W. Wilson* // *Discipline and History. Political Science in the United States* / *J. Farr and R. Seidelman* (eds.). – Ann Arbor : APSA, 1993. – 315 p.
4. *Pollitt C.* Public Management Reform: A Comparative Analysis / *C. Pollitt*,

- G. Bouckaert. — Oxford : University Press, 2004. — 240 p.
5. *Баштанник В. В.* Реформування державного управління в контексті європейських інтеграційних процесів : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / В. В. Баштанник; Нац. акад. держ. управління при Президентіві України. — К., 2011. — 36 с.
 6. *Борисенко О. П.* Формування державної зовнішньоекономічної політики України та механізми її реалізації: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / О. П. Борисенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. — К., 2013. — 39 с.
 7. *Брагінський В. В.* Державне управління транзитним потенціалом України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / В. В. Брагінський. — К., 2014. — 23 с.
 8. *Гнидюк Н. А.* Механізм координації політики європейської інтеграції в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / Н. А. Гнидюк. — К., 2011. — 26 с.
 9. *Калина М. С.* Особливості та напрями оптимізації державної євроінтеграційної політики України в умовах глобалізації: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / М. С. Калина. — К., 2014. — 23 с.
 10. *Карапетян А. О.* Вдосконалення механізмів управління системою вищої освіти України в умовах Болонського процесу: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / А. О. Карапетян. — Х., 2015. — 25 с.
 11. *Красівський Д. О.* Механізми впровадження європейських стандартів політичного управління в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / Д. О. Красівський. — К., 2015. — 20 с.
 12. *Коліжук О. О.* Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю України в умовах європейської інтеграції: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / О. О. Коліжук. — К., 2012. — 23 с.
 13. *Мамедов С. А.* Механізми державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів держави в умовах глобалізації економіки: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / С. А. Мамедов. — К., 2016. — 23 с.
 14. *Назаренко М. О.* Комплексний механізм реалізації євроінтеграційної політики України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / М. О. Назаренко. — Одеса, 2014. — 22 с.
 15. *Роман В. Ф.* Механізми державного управління процесами децентралізації влади: досвід країн ЄС для України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / В. Ф. Роман. — Л., 2017. — 22 с.
 16. *Сорока Р. Ю.* Застосування механізмів державного управління у формуванні промислової політики в процесі європейської інтеграції України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / Р. Ю. Сорока. — К., 2011. — 26 с.
 17. *Тихонович В. В.* Механізми державного управління в сфері економічного співробітництва з країнами Європи: автореф. дис. ... канд. наук

- з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / В. В. Тихонович. — К., 2015. — 20 с.
18. *Попович В. В.* Концептуальні засади державної муніципальної політики в Україні у контексті європейської інтеграції : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / В. В. Попович ; Мін-во освіти і науки України, Івано-Франківський нац. технічний ун-т нафти і газу. — Івано-Франківськ, 2014. — 20 с.
 19. *Герасимюк К. Х.* Оптимізація територіально-управлінської системи в Україні в контексті європейського досвіду : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / К. Х. Герасимюк; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одеський регіональний ін-т держ. управління. — Одеса, 2016. — 20 с.
 20. *Допомагати* Україні з децентралізацією буде посланник уряду Німеччини // Українська правда. — 2017. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/news/2017/08/7/7151590/>
 21. *Паламарчук Т. П.* Механізми розвитку державного управління аграрним сектором економіки України в умовах впровадження європейських стандартів : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / Т. П. Паламарчук ; Нац. акад. держ. управління при Президентові України. — К., 2016. — 20 с.
 22. *Червякова О. В.* Підходи до науково обґрунтованого розвитку механізмів трансформації державного управління в умовах суспільних змін / О. В. Червякова // Публічне управління : теорія та практика : зб. наук. пр. — Вип. 1 (17). — Харків : ДокНаукДержУпр, 2014. — С. 26–32.
 23. *Чулаєвська М. Є.* Державне управління трудовою міграцією України: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / М. Є. Чулаєвська. — К., 2013. — 23 с.
 24. *Юрковський Д. Ю.* Механізми державного управління у сфері зовнішньополітичної діяльності України в умовах зовнішньої агресії: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 “Механізми державного управління” / Д. Ю. Юрковський. — К., 2016. — 23 с.

REFERENCES

1. *Bleyen P., Lombaert S., Bouckaert G.* (2015), “Measurement, incorporation and use of performance information in the budget” // *Society and Economy*. — Vol. 37 (3). — P. 331–355.
2. *Oomsels P. and Bouckaert G.* (2014), “Studying interorganizational trust in public administration: a conceptual and analytical framework for administrative trust” // *Public Performance & Management Review*. — Vol. 37 (4). — P. 577–604.
3. *Wilson W., Farr J. and Seidelman R.* (1993), *The Study of Administration, Discipline and History*. Political Science in the United States, Ann Arbor APSA, London, UK.
4. *Pollitt C. and Bouckaert G.* (2004), *Public Management Reform: A Comparative Analysis*, Oxford, University Press, London, UK.
5. *Bashannyk V. V.* (2011), “Reforming of state administration in the context of European integration processes”, Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Theory and history of public administration, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

6. *Borysenko O. P.* (2013), "Formation of the state foreign economic policy of Ukraine and mechanisms for its implementation", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Theory and history of public administration, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
7. *Brahinskyi V. V.* (2014), "Public administration of transit potential of Ukraine", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
8. *Hnydiuk N. A.* (2011), "The mechanism of coordination of the policy of European integration in Ukraine", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
9. *Kalyna M. S.* (2014), "Features and directions of optimization of the state eurointegration policy of Ukraine in the conditions of globalization", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Theory and history of public administration, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
10. *Karapetyan A. O.* (2015), "Improvement of State Governance Mechanisms in the Sphere of Higher Education of Ukraine in Conditions of Bologna Process", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration, Kharkiv, Ukraine.
11. *Krasivskyi D. O.* (2015), "Mechanisms for the implementation of European standards of political governance in Ukraine", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
12. *Kolizhuk O. O.* (2012), "State administration of foreign economic activity of Ukraine in conditions of European integration" Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Theory and history of public administration, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
13. *Mamedov S. A.* (2016), "Mechanisms of state regulation of socio-economic development of the regions of the state in the conditions of globalization of the economy" Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
14. *Nazarenko M. O.* (2014), "The comprehensive mechanism of implementation of the European integration policy of Ukraine", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in Public Administration, Mechanisms of Public Administration, Odessa Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Odessa, Ukraine.
15. *Roman V. F.* (2017), "Mechanisms of public administration processes of decentralization of power: experience of EU countries for Ukraine", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, European Integration and Law Department of LRI NAPA, Lviv, Ukraine.
16. *Soroka R. Y.* (2011), "Application of the mechanisms of Public administration in the formation of industrial policy in the

- Ukraine's european integration process", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of public administration, National academy of public administration, the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
17. *Tykhonovych V. V.* (2015), "Mechanisms of public administration in the field of economic cooperation with European countries", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, Municipal management academy, Kyiv, Ukraine.
 18. *Popovych V. V.* (2014), "Conceptual foundations of public municipal policy in Ukraine in the process of European integration", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Theory and history of public administration, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
 19. *Gerasymiuk K. Kh.* (2016), "Optimization of territorial and administration system in Ukraine in the context of European experience", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, Odessa Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Odessa, Ukraine.
 20. *Ukrainian truth* (2014), "The envoy to the German government will help Ukraine with decentralization", available at: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/08/7/7151590/> (Accessed august 2017).
 21. *Palamarchuk T. P.* (2016), "Mechanisms of development governance agricultural sector of Ukraine in the implementation of European standards", Ph.D Thesis for a Candidate Degree in State Governance, Mechanisms of state governance, National Academy of Public Administration, Office of the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
 22. *Cherviakova O. V.* (2014), "Approaches to scientifically grounded development of mechanisms of transformation of public administration in conditions of social changes" // Public management: theory and practice. — Vol. 1 (17). — P. 26–32.
 23. *Chulaievskya M. Y.* (2013), "Public administration of labour migration of Ukraine in the context of European integration", Ph.D for obtaining the degree of the Candidate of Science in Public Administration, Theory and history of public administration, The National Academy of Public Administration, the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.
 24. *Yurkovskyy D. Yu.* (2016), "Public administration mechanisms in sphere of foreign policy of Ukraine in terms of foreign aggression", Ph.D. thesis in Public administration, Mechanisms of Public administration, Academy of municipal administration, Kyiv, Ukraine.